

[Fuglsang]

hyklerisk, at de vil gøre landbruget til et lukket erhverv, men man bør dog nok spørge: lukket for hvem? Vi råder nu engang over et begrænset og et stadig mindre landbrugsareal. Hvis dette åbnes som tumleplads for pengestærke spekulanter profitjagt eller inflations-sikkert pengeanbringelse for penge af forskellig farve, så vil det i tilsvarende grad betyde, at der lykkes for den unge generation af landmænd, som kun råder over de midler, de kan tjene og spare op gennem deres arbejde, så meget desto mere som regeringen til dato ikke har udnyttet de muligheder, som faktisk findes i tinget med hensyn til at bremse spekulationsstigningerne på jord.

Når der stadig tales om de kun ca. 1.000 årligt, der er til at overtage de bestående brug, så fortæller dette tal intet om, hvor mange der i virkeligheden har både lyst og evner, om de kunne få en ejendom til en pris, de var i stand til at betale og forrente. Men fik vi ikke noget af et fingerpeg gennem de tilløb til en vending, der var, så længe man endnu troede på, at fællesmarkedet ville betyde en vending til det bedre?

Netop i spørgsmålet om jorden tegner sig stadig klarere en af skillelinjerne i dansk politik. Den skinner også igennem mindretals- og flertalsudtalelserne i betænkningen. En af de skillelinjer, som på mange områder tegner sig mellem arbejdende – både i by og på land – og så kapitalinteresser også begge steder, kommer til udtryk i en voksende gensidig forståelse af fælles interesser mellem arbejderne og det mindre landbrugs organisationer. Vi ser det også skinne igennem hos landbrugets unge og deres organisationer, som i stigende grad forstår betydningen af en lovgivning, der frigør jorden for spekulation, hvad det betyder for deres fremtid. Alt det fortæller mig, at der faktisk er mulighed for at fastholde det, som jeg betragter som positive sider i forslaget. Jeg håber også, ministeren vil gøre det. I hvert tilfælde kan han regne med kommunisternes støtte i så henseende.

Svend Haugaard (RV):

Det radikale venstre er enig i den formålsparagraf, der er opstillet i lovforslaget, og mener i øvrigt også, at der er en række gode ting i forslaget. Der er også nogle mindre gode eller mangelfulde.

Vi er for det første meget enige i vigtigheden af at beskytte dansk landbrugsjord – den gode jord på baggrund af den klassificering, der er foretaget. Det bør meget stærkt med i planlægningen.

Vi mener, der er behov for en jordbank ved vejforlægninger o. lign., som kan overtage restjord, som ikke straks kan arronderes godt i forhold til andre landbrugsejendomme, og så mener vi i øvrigt, at statens jordlovsudvalg på et meget tidligt tidspunkt i planlægningen skal ind, hvor der er tale om vejforlægninger og byudvidelser osv., som griber ind i landbrugsjorden.

Vi mener også, det er vigtigt, at den dyrkbare frie jord kommer ind under landbrugspligt. Vi er med på, at samvurderet jord, som det forudsættes i forslaget, automatisk kan gå ind under landbrugspligt, og vi vil stille forslag om, at den øvrige frie landbrugsjord også får landbrugspligt ved ejerskifte. Det gælder ikke mindst for marsken i Sønderjylland. Vi mener, der er en forsømmelse i ministeriets forslag på dette punkt.

Vi er enige i, at den egentlige landbrugsjord fortrinsvis skal stå til rådighed for de egentlige landbrugere. Det er nok det sværeste at få enighed om her i salen, men med lidt god vilje når vi vel til et resultat.

Bopælskravet er kommet for at blive. Det glædede mig, at partier, der, sidste gang det blev indført, stemte imod, i dag ikke havde nogen indvendinger; det går altså trods alt fremad på dette punkt.

Spørgsmålet om et hovederhvervskrav – som er ændret til, at landbrug skal være det »væsentligste erhverv« – og spørgsmålet om uddannelse er vi naturligvis parat til at drøfte. Men jeg mener, at vi må fastholde en mulighed for, at en person, der i en moden alder beslutter sig til at være heltidslandmand, får lov til det uden at skulle stille med en eller anden form for bevis.

Udviklingen har jo tydeligt vist, at sammenlægningsgrænsen er for høj, og vi mener, at forslaget om de 75 ha er for højt, det bør ned til 50 ha. Der har været en meget stærk vækst i ejendomsstørrelsen, og med det stigende kapitalkrav betyder det vanskeligheder for generationsskiftet og for selvejet. Vi mener også, det er uheldigt, at der sker en udvikling i retning af en mere ekstensiv driftsform som følge af de for store ejendomme.